

A KVALIFIKÁCIÓS IRÁNYELV

„Nemzetközi, európai és magyar
menekültügy”

Nagy Boldizsár előadássorozata
az ELTE-n, 2016

10. rész

Az előadás-sorozat témái

IX. 22 Nemzetközi jogi alapfogalmak. Migráció és meneküléstörténet Statisztikai pillanatkép a jelenről, nagyságrendek.

IX.29. Alapfogalmak, meghatározások, a menekülés okai. Miért kellene védeni a menekülteket, tartós megoldások.

X. 6. A menekültjog alapelvei, különös tekintettel a non-refoulement elvére

X.13- X20 . Jól megalapozott félelem az üldöztetéstől. Származási ország információ

X.27 . Mi minősül üldöztetésnek? Ki az üldöző? Az üldöztetés öt egyezményi oka. Az (elismert) menekültek jogainak rendszere

XI.3 . A menekült státusz megszűnése, illetve kizárás a menekültként elismerésből ("érdemtelenység a védelemre")

XI. 10., Az ENSZ menekültügyi Főbiztosságának a tevékenysége. Vendégek a budapesti regionális központból

XI. 17. Az Európai Unió regionális menekültjogának kialakulása, az intézményi keretek, az acquis jogi alapjai. Átmeneti védelem

XI. 24. A befogadási feltételek. A menekült kérelmének elbírálásáért felelős állam kijelölése. (Dublini rendszer).

XII. 1. Ki a menekült és a ki a kiegészítő védelemre jogosított? A 2011 évi (átdolgozott) kvalifikációs irányelv. - A menekültügyi eljárás (minimum)követelményei az EU-ban. A 2013. évi (átdolgozott) "eljárási irányelv,, 1 rész.

XII. 8. Az eljárási irányelv 2. rész . - Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap, Európai Menekültügyi Hivatal. - A nemzetközi és az európai menekültügyi rendszer jövője, a 2016. évi EU javaslatok áttekintése, a Török-EU nyilatkozat, a szolidaritás (áttelepítés, áthelyezés) kérdései.

XII. 15. A magyar menekültjog néhány figyelemreméltó vonása, történet, szerkezet

**AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS
2011/95/EU IRÁNYELVE
(2011. DECEMBER 13.)**

**A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROK ÉS
HONTALAN SZEMÉLYEK NEMZETKÖZI
VÉDELEMRE JOGOSULTKÉNT VALÓ
ELISMERÉSÉRE, AZ EGYSÉGES MENEKÜLT- VAGY
KIEGÉSZÍTŐ VÉDELMEZT BIZTOSÍTÓ JOGÁLLÁSRA,
VALAMINT A NYÚJTOTT VÉDELEM TARTALMÁRA
VONATKOZÓ SZABÁLYOKRÓL
(Átdolgozás)
HL L 337/9 (2011.12.20.)**

A „leváltott” irányelv:

A Tanács 2004/83/EK (2004. április 29) irányelve a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státusok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról
HL L 304/12 (2004. 09.30.)

Cél, főbb újítások

A korábbi irányelv, a Tanács 2004/83/EK (2004. április 29) irányelvének céljai:

- Az asylum shopping megelőzése
- A védelem minimumának garantálása,
- A rendszer hitelességét aláásó visszaélések megelőzése

A Tanács 2004/83/EK (2004. április 29) irányelvének főbb újításai a korabeli nemzeti gyakorlat (egy részéhez) képest :

- Elfogadja a nem-állami üldözőtől származó üldözést konvenciósz státusz alapjának
- A belső menekülési alternatívát kizáró oknak tekinti.
 - Bevezeti a kiegészítő védelem (subsidiary protection) kategóriáját és azonosítja a vele járó jogokat.
- Nem csak a definíciókat fejt ki (mint az 1996. évi közös állásfoglalás) hanem az anyagi jogosítványokat is.

Az átdolgozás célja: az alkalmazás során felmerülő egyes problémák orvoslása pl..

a)A menekültstátuszhoz illetve a kiegészítő védelmi státuszhoz kapcsolódó jogosultságok lényeges közelítése

b)Belföldi védelem alternatíva szabályozásának módosítása

c)Újabb jogok (pl. képesítés elismerés, sérülékeny csoportok jogai) megadása

Alapelvek, a 2011/95/EU irányelv hatálya

Alapja: EUMSZ, 78 § (2) „Az (1) bekezdésben foglaltak céljából az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapít meg egy közös európai menekültügyi rendszer létrehozása céljából, amely a következőket foglalja magában:
a) az Unió egészén belül érvényes, egységes menekült jogállás a harmadik országok állampolgárai számára, ...”

Minimum szabály (bár ezt nem mondja ki)

A 3. cikk szerint tagállamok kedvezőbb szabályokat vezethetnek be, illetve tarthatnak fenn ha az irányelvvel összeegyeztethetőek

Hatálya: 25 EU ország (Dánia, Nagy–Britannia, Írország nem) A nem változtatott részek már 2006 okt. 10. óta alkalmazandók, az új részek átültetési határideje: **2013 december 22.**

Meghatározások, 2 §: nemzetközi védelemben részesülő személyek

Nemzetközi védelemben részesülő személyek:
menekült- vagy kiegészítő védelmi jogállásban
részesülő személyek

Kérelem = menekült **illette** kiegészítő védelmi
státusz igénylése

§ 2 (d) **menekült** = Genfi Egyezmény
meghatározása szerint, ha az Irányelv 12. cikke
szerinti kizáró okok nem alkalmazhatók

ld. köv. dia

Meghatározások, 2 §: kiegészítő védelmi jogállás

§ 2 (f): kiegészítő védelemre jogosult személy

„olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy, aki **nem minősül menekültnek**, de akivel kapcsolatban **megalapozott okokból azt kell feltételezni**, hogy származási országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén **a 15. cikk szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének** lenne kitéve; valamint rá a 17. cikk (1) és (2) bekezdése nem vonatkozik, és nem tudja vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni ”

in respect of whom
substantial grounds
have been shown for
believing

Meghatározások: 15. § súlyos sérelem

Az alábbiak minősülnek súlyos sérelemnek:

- a) **halálbüntetés** kiszabása vagy végrehajtása; vagy
- b) **kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés** alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban; vagy
- c) **nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak** következtében polgári személy **életének vagy sértetlenségének súlyos és egyedi fenyegetettsége.**

serious and individual threat to a civilian's life or person by reason of indiscriminate violence in situations of international or internal armed conflict.

Kiegészítő védelmi státusz

Mindenkire vonatkozik, nem csak azokra akiket a súlyos hátrány az öt ok miatt fenyeget

Nem szabd(na) a G.E. szerinti státusz felváltására használni

Mire utal a személyes fenyegetettség az általános erőszak idején?

Miért nem vonatkozik nem-fegyveres konfliktusokra??

Fogalmi rendszer

Nemzetközi védelem

Menekült jogállás

új

Kiegészítő védelmi jogállás

harmadik országbeli v. hontalan (***EU polgár***

nem!

Menekültként elismerése

kiegészítő védelemre jogosult
személyként
elismerése

Meghatározások, 2 §: a család fogalma

CSALÁD: azon családtagok

- akik a nemzetközi védelem iránti kérelemmel összefüggésben a **kérdéses tagállamban tartózkodnak és**
- amennyiben a családi kötelék **már a származási országban is fennállt:**

Házastárs

+ nőtlen/hajadon élettárs, ha stabil kapcsolat + a területi állam az élettársakat a házaspárokhoz hasonló módon kezeli

Gyermekek:

fent említett párok, ill. a nemzetközi védelemben részesülő személy kiskorú, nem házas, ~~eltartott~~ gyermekei

új

Kiskorúért felelős felnőtt:

Ha a **nemzetközi védelemben részesülő személy kiskorú és nem házas**, az apja, az anyja vagy az érte jogszabály vagy az érintett tagállam gyakorlata alapján felelős egyéb felnőtt

Üldöző / súlyos hátrány okozója (6 §)

a) az állam;

b) az államot vagy az államterület egy jelentős részét ellenőrzésük alatt tartó **pártok vagy szervezetek;**

az államtól független szereplők ha a az állam, fentiek (a- b) vagy nemzetközi szervezetek (ld. 7. §) **nem képesek vagy nem hajlandóak** védelmet nyújtani

Védelvező (7. §)

az állam vagy

az államterület egy jelentős részét ellenőrzésük alatt tartó pártok vagy szervezetek, ideértve a nemzetközi szervezeteket

amennyiben hajlandók és képesek **NEM IDEIGLENES** és **hatékony** védelmet nyújtani, vagyis:

rendelkeznek „az üldöztetésnek, illetve súlyos sérelmet okozónak minősülő cselekmények **felderítéséhez**, büntetőeljárás útján történő **üldözéséhez** és **szankcionálásához** szükséges hatékony jogszabályokkal

+

megfelelő lépéseket tesznek az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem megakadályozása érdekében,

+ a kérelmező **hozzáférhet e védelemhez**.

!!! Fordítási hiba az irányelv magyar nyelvű változatában, non-temporary (nem ideiglenes) helyett „ideiglenes” és hatékony !!!

Belföldi védelem (Internal protection) (8§)

Választható kizáró ok, ha **a származási ország egy részében**

a) **nem áll fenn** az üldöztetéstől való megalapozott félelem ténye, illetve a súlyos sérelem tényleges **veszélye**

VAGY

b) **hozzáférhet a** 7. cikk szerint meghatározott, üldöztetés vagy súlyos sérelem elleni **védelemhez,**

ÉS

ha a kérelmező **biztonságosan és jogszerűen odautazhat és bebocsátást nyerhet** az érintett országrészbe, és **ésszerűen elvárható,** hogy ott letelepedjen.

- a döntésnél „figyelembe veszik” az érintett országrészben fennálló **általános helyzetet,**

valamint a kérelmező **személyes körülményeit**

- releváns forrásokból szerzett pontos és naprakész információk alapján (UNHCR és az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal.)

The applicant „can reasonably be expected to **stay** in that part of the country”

Üldöztetés 9. §

- (a) elegendően súlyosak ahhoz, **hogym természetüknel vagy ismételődésüknel fogva az alapvető emberi jogokat súlyosan** megsértsék, különösen „abszolút” emberi jogok (EJEE, 15 § (2))
(élet, kínzás, rabszolgaság, nulla poena)

VAGY

- (b) különböző olyan intézkedések együtteséből állnak, (beleértve az emberi jogok megsértését) amelyek elég súlyosan sértik az érintett személy helyzetére az a) pontban említetthez hasonló módon hassanak.

A cselekmények: erőszak (fizikai, mentális és szexuális), diszkriminatív intézkedések és büntetések, üldöztetés vagy büntetés szolgálatmegtagadás miatt konfliktusban, amelyben a szolgálat bűncselekménnyel vagy kizáró okot jelentő tettel járna, nemi hovatartozás miatt vagy gyermekekkel szemben elkövetett tettek

In order to be regarded as an act of persecution within the meaning of Article 1(A) of the Geneva Convention
!!!Magyar fordítása rossz!!!!

be an accumulation of various measures, including violations of human rights which is sufficiently severe

Az üldözés okai. 10§

Nincs jelentősége annak, hogy a kérelmező ténylegesen rendelkezik-e az üldöztetés alapjául szolgáló jellemzőkkel vagy csak az üldöző tulajdonítja neki.

Faj : magába foglalja a bőrszínt, a leszármazást és a meghatározott etnikai csoporthoz tartozást ;

Vallás: teista, nem teista és ateista meggyőződések, részvétel a szertartásokon vagy épp tartózkodás;

Nemzethez tartozás: állampolgárság és annak hiányára, + az olyan csoporthoz való tartozást is, amelyet annak **kulturális, etnikai, illetve nyelvi identitása**, közös földrajzi vagy politikai származása, illetve egy másik állam lakosságához fűződő viszonya határoz meg;

Politikai vélemény: a potenciális üldözőre vonatkozó meghatározott vélemény, gondolat vagy meggyőződés **függetlenül attól**, hogy a kérelmező az adott vélemény, gondolat vagy meggyőződés alapján **cselekedett-e**

Meghatározott társadalmi csoport, 10.§ d)

„veleszületett jellemzőkkel vagy meg nem változtatható közös háttérrel rendelkeznek vagy

olyan közös meggyőződésük, illetve jellemzőik vannak, amelyek olyannyira alapvetők az identitás, illetve lelkiismeret szempontjából, hogy az érintett személyeket nem lehetne szabad azok feladására kényszeríteni,

illetve

a csoport az érintett országban egyértelműen elkülöníthető identitással rendelkezik, mivel a csoportot az azt körülvevő társadalom „más”-ként kezeli.”

members of that group share an innate characteristic, or a common background that cannot be changed, or share a characteristic or belief that is so fundamental to identity or conscience that a person **should not** be forced to renounce it,

and

that group has a distinct identity in the relevant country, because it is perceived as being different by the surrounding society;

A kérelem vizsgálata, a nemzetközi védelemre irányuló kérelemnél 4. §

Jól megalapozott félelem meghatározása = objektív elmélet alapján

Bizonyítási teher: megosztott kérelmező és értékelő állam között; értékelés (assessment): egyéni, a kérelmező nyilatkozatai és dokumentumai alapján

szubjektív elem (4§ (3. (c)) (...a személyes körülményeit figyelembe véve ... [a cselekmények], üldöztetésnek, illetve súlyos sérelemnek minősülnek-e)

Múltbeli üldöztetés/súlyos hátrány = a jól megalapozott félelem „komoly alátámasztásául” szolgál, kivéve, ha alapos okkal feltételezhető, hogy nem fognak ismétlődni

A kérelem vizsgálata

Szavahihetőség / kétely esetén a kérelmező javára döntés

„[ha] a kérelmező állításait nem támasztják alá ... bizonyítékok, úgy ezen állításokat nem kell bizonyítani, amennyiben”:

- kérelmező láthatóan mindent megtett kérelmének alátámasztására
- átadta valamennyi elérhető bizonyítékát és a hiányzó bizonyítékok vonatkozásában kielégítő magyarázatot adott
- a nyilatkozat állításai logikailag összefüggőek és hihetőek, és nem mondanak ellent az ... ismert általános és egyedi információknak
- A kérelmező az első adandó alkalommal benyújtotta a nemzetközi védelem iránti kérelmét, kivéve, amennyiben alapos indokkal igazolni tudja ennek elmulasztását
- „általánosságban megállapítható a kérelmező szavahihetősége ” (4§ 5. (e))

A kérelem vizsgálata – egyedi értékelés

- a) A származási ország jogszabályai és alkalmazásuk módja;
- b) a **kérelmező** releváns **nyilatkozata** és az általa bemutatott dokumentumok;
- c) a kérelmező **egyéni helyzete** ...figyelembe véve a azt, hogy az őt fenyegető cselekmények üldöztetésnek, illetve súlyos sérelemnek minősülnek-e;
- d) Kérelmező a **származási ország elhagyása után** végzett-e olyan tevékenységet, amelynek célja a nemzetközi védelem iránti **kérelem benyújtásához szükséges** feltételek megteremtése volt
- e) ésszerűen elvárható-e a kérelmezőtől, hogy egy olyan másik állam védelmét vegye igénybe, amelynek állampolgárságát megszerezheti

A státusz elismerése (13)

A tagállam mind a menekültstátusz, mind a kiegészítő védelmi státusz esetén **köteles megadni** a státuszt, ha a kérelmező megfelel a definíciónak

Kivéve: kizárás, visszavonás, megszűnés, megszüntetés.

„Member States shall grant refugee status”

„A tagállamok ...olyan ... személyt ismernek el menekültként aki megfelel,,

Megszűnés – menekült státusz

A szokásos Genfi egyezménybeli okok

- a) az á. szerinti **ország védelmét önként újra** igénybe veszi; vagy
- b) **állampolgárság** elvesztését követően azt **önként újra** megszerzi; vagy
- c) **új állampolgárságot** szerez, és az új állampolgársága szerinti ország védelmét élvezi; vagy
- d) önként újra **letelepszik** a származási országban

Megszűnés – menekült státusz

e) **Megszűntek azok a körülmények** amelyek miatt, menekültként ismerték el, ezért az állampolgárság szerinti ország védelmének igénybevételét a továbbiakban már nem utasíthatja el;

((f) pont ugyanez hontalanra)

A tagállamoknak meg kell vizsgálniuk, hogy a körülményekben bekövetkezett változás annyira **jelentős és maradandó jellegű-e**, hogy a menekült üldöztetés miatti félelme már nem tekinthető megalapozottnak

11§ (3)

Mégsem szűnik meg a státusz, ha a menekült „egy **korábbi üldöztetésből fakadó kényszerítő okokra** tud hivatkozni arra vonatkozóan, hogy **miért nem kíván élni** az állampolgársága szerinti ország, illetve hontalan személy esetén a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti ország **védelmével.**”

Az anyagi jogok

Nem érinti a G.E.-ben biztosítottakat

A menekültek és a kiegészítő védelemben részesülők **ugyanazokat a jogokat élvezik** – **kivéve**, ahol kifejezett az eltérés!

Különleges figyelem a sérülékeny csoportokra + a gyermek legfőbb érdekére

A 21 § megerősíti a non-refoulement elvét mindkét védett csoport tekintetében

best interest of the child helytelenül: „gyermek érdekének elsődleges-sége”

Az anyagi jogok

23. § a tagállamnak biztosítania kell a **család egységét**

(A család meghatározását ld. a definícióknál)

Nemzetbiztonsági vagy közrendi okból a családtag **kizárható** a kedvezményekből

A tagállam kiterjesztheti a család fogalmát az otthon együttélt és a menekült/kiegészítő védelemben részesülő által eltartott **további családtagokra**

Member States shall ensure that **family unity** can be maintained.

a „fordításban”

A tagállamok gondoskodnak arról, hogy **a családi kapcsolatok** fenntarthatóak maradjanak

Menekültstátusz - kiegészítő védelmi státusz

Menekültstátusz	Kiegészítő Védelmi státusz
Tartózkodási engedély: 3 év kiv. kényszerítő közrendi, nemzetbiztonsági okok	Tartózkodási engedély: 1 év, megújítás 2 év kiv. kényszerítő közrendi, nemzetbiztonsági okok
Munkavállalás: korlátozás nélkül, az adott foglalkozásra irányadó szabályozás szerint	Munkavállalás: Id. menekült (Korábban: lehetséges a korlátozása, pl. i. a munkaerőpiac helyzete figyelembe vehető, ii. korlátozott időtartamra prioritások fogalmazhatóak meg)
Utazás Genfi egyezmény alapján	Utazás: tagállamok a területükön kívüli utazást lehetővé tevő okmányokat állítanak ki (Korábban: ha humanitárius szükséghelyzet indokolja, az adott alkalomra kiadott útiokmány)

Új

Új

Menekültstátusz - kiegészítő védelmi státusz?

Menekültstátusz	Kiegészítő Védelmi státusz
Oktatás: kiskorúak: teljes hozzáférés; felnőttek: mint harmadik államok polgárai	Ua.
Szociális védelem és egészségügyi ellátás: nemzeti bánásmód	Szociális védelem alapellátásra korlátozható egészségügyi ellátás Nemzeti elbánás (Korábban: alapellátásra korlátozható)
Integráció A tagállamoknak erre programokat kell létrehozniuk	Integráció: ua (Korábban: csak akkor kell az integrációs programokhoz hozzáférniük, ha „a tagállamok azt célszerűnek tartják”)

Új

Új

Morális dilemma – mi a kiegészítő védelem alapja?

Együttérés

Elképzeltető a különbségtétel konvenció és kiegészítő státusz között
Az állam szabadon dönthet megadásáról vagy megtagadásáról

Az emberi méltóság, integritás és az ember jogai

Indokolatlan a különbségtétel a jogok terén

Az állam csak elismeri a védelem szükségességét

„Jogilag nem igazolható a konvenció menekültek és a kiegészítő védelem közötti különbségtétel”

(McAdam, 2007, 1.o.)

A KIEGÉSZÍTŐ VÉDELEM DEFINÍCIÓJÁBAN REJLŐ ELLENTMONDÁS FELOLDÁSA

Elgafaji – C-465/07 sz. ügy – Ítélet 2009. február 17 EiB

Az ügy:

Meki Elgafaji, Noor és a **Staatssecretaris van Justitie**, között folyamatban levő ügy, előzetes döntéshozatal az EJSZ szerződés 234. cikke alapján. A Európai Bíróság (EiB) nagytanácsa (11 bíró) járt el, 7 állam és a Bizottság is nyilatkozott (Hollandián kívül)

Jelentősége: felel arra kérdésre, mit jelent az „egyéni” fenyegetettség

A tényállás:

M. Elgafaji síita, felesége N. Elgafaji szunnita mohamedán, iraki állampolgárok.

N Elgafaji 2004 és 2006 között egy brit biztonsági cégnek dolgozott, amely a repülőtér és a zöld zóna közötti utazást biztosította.

Múltbeli sérelmek (a súlyos sérelem tényleges veszélynek feltételezését megalapozó okok):

- „halál a kollaboránsokra” fenyegetést tartalmazó levelet tűztek házuk ajtajára
- Nagybátyját, ki ugyanennél a cégnél dolgozott, megölték a terroristák

A kérdés: a 15 § b bek és a 15 § c bek ugyanolyan szintű egyéniesítést kíván-e meg?

- holland elsőfok: igen; másodfok: nem, c-hez nem kell olyan fokú egyéniesítettség mint b-hez; harmadfok: előzetes kérdések:

1. Többlet' (supplementary) védelmet nyújt-e a 15 c mint az EJEE 3. cikkén alapuló gyakorlat?

2. Ha igen, mikor van a kérelmező a 15 c szerinti „megkülönböztetés nélküli erőszak következtében súlyos és egyedi fenyegetettség tényleges veszélyének kitéve”

A strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata az egyéniesítés terén (Mink Júlia diái nyomán)

I. lépcső: az egyéni érintettség követelményének szigorú vizsgálata + az EJEB alapvetően bízik a részes államok helyzetértékelésében

Vilvarajah és társai kontra Egyesült Királyság EJEB, 1991. október 30. 111.§

II. lépcső: az egyéni érintettség követelményének vizsgálata felpuhul, a kérelmezőnek elég egy adott (etnikai) csoporthoz tartozását bizonyítani, ha az érintett csoportot üldözik + az EJEB egyre szélesebb körből származó, egyre relevánsabb, egyéniesítettebb, stb. országinformációk alapján dönt

Salah Sheekh kontra Hollandia EJEB, 2007. január 11., 148.§

III. lépcső: rendkívüli esetben az EJEB teljes mértékben eltekinthet az egyéni érintettség vizsgálatától, amennyiben a célországban megtalálható általános erőszak olyan szintű intenzitást ér el, hogy a jelenlét szükségszerűen maga után vonja az EJEE 3. cikkének sérelmét

NA kontra Egyesült Királyság, EJEB, 2008. július 7-i, 115-117§

Elgafaji – C-465/07 sz ügy – Ítélet 2009. február 17 EiB

EiB: A 15 b megfelel az EJEE 3 cikkének, a 15 c viszont eltér attól, ezért önállóan kell értelmezni (28. pont)

A 15 b (és a 15 a) Azokra a helyzetekre terjednek ki

„amelyekben a kiegészítő védelmet kérő konkrétan egy meghatározott típusú sérelem veszélyének van kitéve.”

„cover situations in which the applicant for subsidiary protection is specifically exposed to the risk of a particular type of harm.”

de

Ld. NA v. UK, EJEB, , 2008 júl. 17-i ítélet, 116.§

A 15 c viszont „ezzel ellentétben”

A sérelem **általánosabb veszélyét** foglalja magában. (33. §)

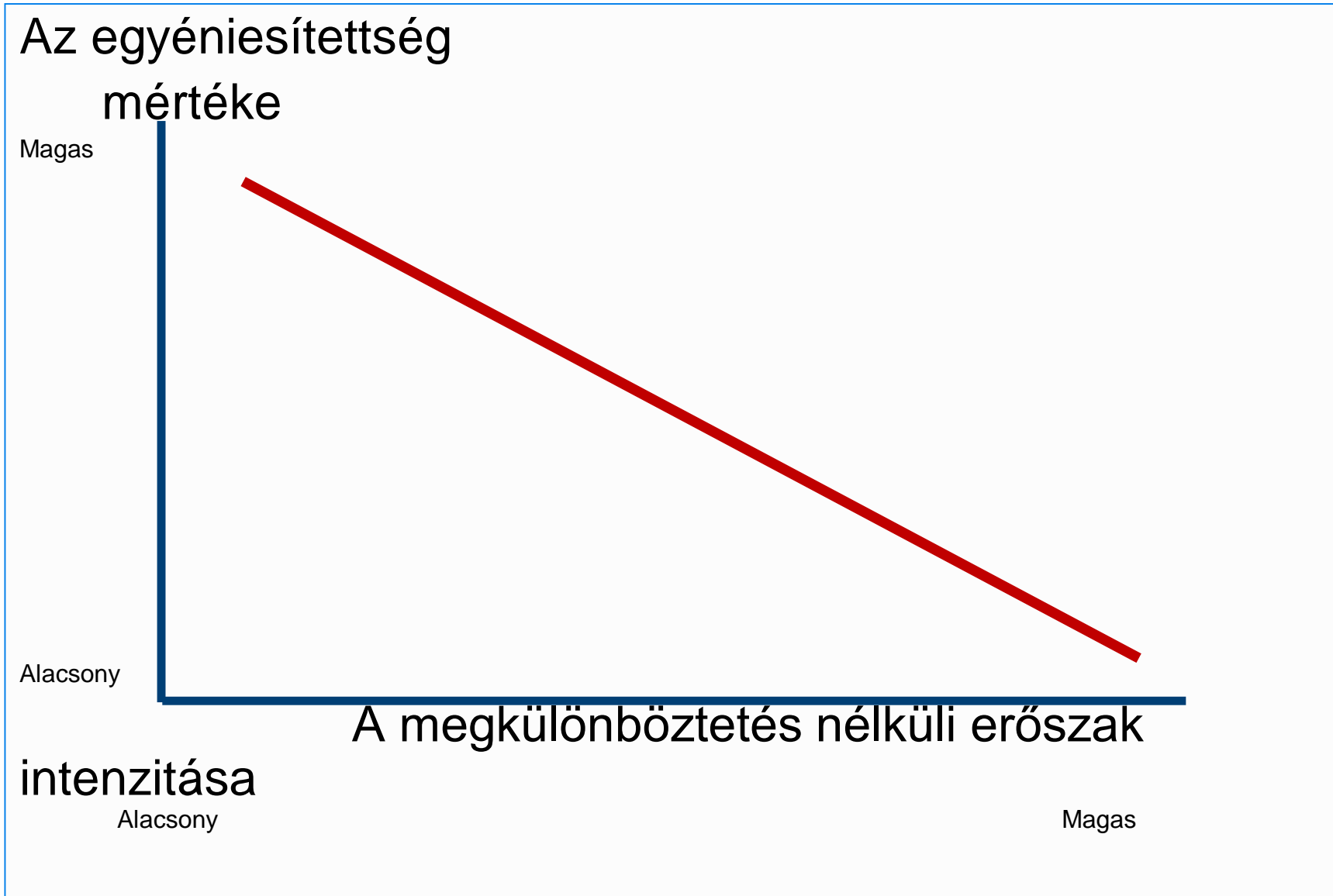
Nem konkrét erőszakos cselekedetekre utal, hanem a személy **életének és személyének (testi épségének) fenyegetettségére**, amelyet a megkülönböztetés nélküli („vak”) erőszak vált ki. (34. §)

A **megkülönböztetés nélküli** erőszak jellemzője: **független a személyes körülményektől** (34 §)

„[A]z „**egyedi**” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az - **személyazonosságukra tekintet nélkül** - magában foglalja a polgári személyek ellen irányuló **sérelmeket**, amikor a fennálló fegyveres konfliktust jellemző megkülönböztetés nélküli **erőszak ...olyan nagyfokú**, hogy megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy az érintett országba vagy adott esetben az érintett régióba visszaküldött **polgári személy kizárólag az annak területén való tartózkodása miatt** az irányelv 15. cikkének c) pontjában említett **súlyos fenyegetettség tényleges veszélyének lenne kitéve.**

Egyéniesítés és az erőszak mértéke

Elgafaji, 39. pont

„a kiegészítő védelmet kérő élete vagy személyes sértetlensége elleni súlyos és egyedi fenyegetettség fennállásának **nem előfeltétele** az, hogy e személy bizonyítsa: a személyes helyzetére jellemző **tényezők miatt konkrétan célba vették**”

Az elismerést kizáró okok: menekültstátusz (12§)

Már van védelem.

- védelem más ENSZ szerv révén (UNRWA – palesztin menekültek)
- állampolgárral azonos jogokat élvez

Méltatlan,

ha nyomós okkal feltételezhető, hogy :

• **béke elleni, háborús vagy emberiség elleni** bűncselekményt követett el

• a menedéket nyújtó országon kívül, az országba menekültként történő befogadását megelőzően
– vagyis a menekült jogállás elismerésén alapuló tartózkodási engedély kiállításának időpontja előtt – **súlyos, nem politikai bűncselekményt** követett el;

• Az ENSZ **céljaival és elveivel** összeegyeztethetetlen cselekedeteket követett el

különösen kegyetlen cselekmények akkor is súlyos, nem politikai bűncselekménynek minősíthetők, ha azokat állítólagos **politikai célból** követték el

A **kizárás** \neq **visszaküldés**: a *non refoulement* elvét esetleg alkalmazni kell!

A kiegészítő védelem megszűnése (16. §)

A kiegészítő védelemre való jogosultság megszűnik, amennyiben a kiegészítő védelem elismeréséhez **vezető körülmények megszűntek**, vagy olyan mértékben **változtak meg**, hogy az említett védelem már nem szükséges.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásakor a tagállamoknak meg kell vizsgálniuk, hogy a körülményekben bekövetkezett változás **annyira jelentős és maradandó jellegű-e**, hogy a kiegészítő védelemre jogosult személy súlyos sérelemmel szembeni **fenyegetettsége már nem megalapozott**.

A menekült jogállás visszavonása, megszüntetése, illetve megújításának megtagadása (13. §)

1. **Kötelező** kizárás:

A tagállamok visszavonják, illetve megszüntetik ... a menekült jogállását, illetve megtagadják annak megújítását ("shall revoke, end or refuse to renew), ha

- eleve ki kellett volna zárni a 12§ alapján;
- elismerésében döntő szerepet játszott az, hogy megváltoztatta a tényeket vagy tényeket elhallgatott, ideértve hamis vagy hamisított dokumentumok felhasználását

2. **Választható** kizárás:

- nemzetbiztonsági veszély
- jogerősen elítélt különösen súlyos bcs-ért- társadalmi veszély

Bizonyítási teher:

kizárás: megállapítja : „establish”

Kizárás az elismerésből – kiegészítő védelem

Kötelező (17§ 1-2):

„ amennyiben nyomós ok van annak feltételezésére, hogy az érintett személy:

- a) **béke elleni, háborús-, vagy emberiség elleni**, az ilyen bűncselekményekről rendelkező nemzetközi okmányokban meghatározott bűncselekményt követett el;
- b) **súlyos bűncselekményt** követett el;
- c) az **Egyesült Nemzetek céljaiba és elveibe ütköző** cselekményekben bűnös;
- d) **veszélyt jelent a tartózkodási helye szerinti tagállam társadalmára vagy biztonságára.**

Választható kizárás – kisebb súlyú bcs. (17 § (3))

a kérelmező „az adott tagállamba történő **befogadását megelőzően** egy vagy több, az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó **olyan bűncselekményt követett el**, amely az érintett tagállamban történő elkövetés esetén **szabadságvesztéssel lenne büntetendő**, és amennyiben a kérelmező csak az e bűncselekmény elkövetésével járó büntetés elkerülése érdekében hagyta el származási országát.”

A kiegészítő védelmi jogállás visszavonása, megszüntetése, illetve megújításának megtagadása (19. §)

- I. **Kötelező:** a tagállamok visszavonják, illetve megszüntetik a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy kiegészítő védelmi jogállását, illetve megtagadják annak megújítását, ha:
 - a) az érintett személyt a 17.§- al összhangban **ki kell vagy ki kellett volna zárni** a kiegészítő védelemre jogosultak közül;
 - b) a kiegészítő védelmi jogállás elismerésében döntő szerepet játszott az, hogy az érintett személy **nyilatkozata során** megváltoztatta a tényeket, vagy tényeket elhallgatott, ideértve hamis vagy hamisított dokumentumok felhasználását is

- II. **Választható:** a tagállamok visszavonhatják a kiegészítő védelmi jogállást, illetve megtagadhatják annak megújítását, amennyiben az érintett személyt a kiegészítő védelmi jogállás elismerését követően a 17. cikk (3) bekezdésével összhangban **ki kellett volna zárni** a kiegészítő védelemre jogosultak közül.

Az Európai Unió Bírósága

B. (C 57/09.) és D. (C 101/09.) kontra Németország ügyben egyesített ügyek, 2010. november 9.

Kizárandók-e automatikusan az EU 2001/931/KKBP közös álláspontja mellékletében szereplő listán „terrorista módszereket alkalmazó” csoportnak minősített szervezetek tevékenységében „tevékenyen” részt vevő személyek?

A Bíróság álláspontja:

-önmagában, **automatikusan nem** alapozza meg a kérelmezők kizárását az, hogy a fenti listán szerepelnek

-a tagállami bíróságoknak **törekedniük kell a kizáró klauzulák megszorító értelmezésére**, és ezekben az esetekben sem mellőzhetik **a kérelmező egyéni felelősségének érdemi vizsgálatát**. Az Európai Bíróság az egyéni felelősség vizsgálatához számos szempontot felsorolt (pl.. az érintett személy kérdéses cselekmények elkövetésében „ténylegesen” játszott szerepe, szervezeten belüli pozíciója, „azon esetleges nyomás” vizsgálata, „amelynek az érintett személy ki volt téve”, etc.

-További „arányosítás” azonban nem szükséges, ha a kizárás feltételei ténylegesen fennállnak

Köszönöm a figyelmüket!

Nagy Boldizsár
www.nagyboldizsar.hu
nagyboldi at ajk.elte.hu